

ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

(ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΒΑΣΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ Δ. ΑΝΣΕΛΜΟΥ.)

ἌΡΙΘ. 5.

1858.

(Μαρτίου.)

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΦΥΣΙΚΗ. Γενικὴ ἰδέα τῆς ἐπιστήμης ταύτης.— **ΧΗΜΕΙΑ.** Εἰς τὴν φύσιν σχεδὸν τὰ σώματα διαλύονται ἀκαταπύστως καὶ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον συντηρεῖται ὁ κόσμος.— **ΖΩΟΛΟΓΙΑ** — **ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ.** Ὀλλανδοὶ καὶ ἀπεικίαι εἰς τὰς Ἰνδίας.— Ἡ νῆσος Ἰαβὰ (Java)— Τὸ ἐν αὐτῇ δένδρον Οὐρα (Uras).— **ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ.**— **ΔΙΑΦΟΡΑ.** — **ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΜΕΘΟΔΟΣ.** (Συνέχεια). Ἀλωρία τῆς θαλάσσης.— Ὑψος καὶ πλάτος τῶν ὄρεων.

Φ Υ Σ Ι Κ Η.

Γενικὴ ἰδέα τῆς ἐπιστήμης ταύτης.

Διὰ νὰ καταλάβωμεν τοὺλάχιστον τοὺς διαφόρους τρόπους, τοὺς ὁποίους μεταχειρίζονται αἱ τέχναι, πρέπει ἀναγκαστικῶς νὰ γνωρίζωμεν τὴν φυσικὴν καὶ χημικὴν. Ἔργον δὲ τῆς φυσικῆς εἶναι μάλιστα τὸ νὰ ἐξετάζη τὰς ιδιότητας τῶν σωμάτων, τοὺς ἐξ αὐτῶν πορίζομένους νόμους καὶ τὰ διάφορα τῆς φύσεως φαινόμενα.

Ἰδιότητας τῶν σωμάτων οὐσιώδεις γνωρίζομεν μάλιστα τὴν ἔκτασιν αὐτῶν καὶ τὸ ἀδιαχώρητον. Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν κίνησιν καὶ τὴν βαρύτητα, τὰς ὁποίας ἔχει βᾶσιν ἡ μηχανικὴ. Λέγεται δὲ αὕτη ἡ ἐπιστῆμη ἰδιαιτέρως ὑδραυλική, ὅταν πρόκηται λόγος περικινήσεως τῶν ὑγρῶν, στατικὴ δὲ, ὅταν θεωρηθῇ τὰ σώματα εἰς ἰσοσταθμίαν, δυναμικὴ δὲ, ὅταν αὐτὰ κινῶνται. Τὰ δύο τελευταῖα ταῦτα μέρη λέγονται ὑδροστατικὴ καὶ ὑδροδυναμικὴ, ὅταν γίνηται λόγος περὶ ὑγρῶν.

Ἡ κίνησις τῶν πλανητῶν εἰς τὸ ἄπειρον διάστημα τοῦ παντός, ἴσως δὲ καὶ ὅλων τῶν ἀστέρων προέρχεται ἀπὸ τὴν βαρύτητα. Ὁ Νεύτων πρῶτος ἀνεκάλυψε τὴν συνολικὴν τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἡ δὲ Λαπλάς ἐξέτεινε πολὺ κατὰ τοῦτο τὰς ἰδέας του.

Όλαι αἱ οὐσίαι διαιροῦνται εἰς θαρείας καὶ ἀθαρεῖς.

Ἐκ τῶν πρώτων ὁ ἀήρ λεγόμενος ἄνεμος ὅταν κινῆται μὲ βίαν, ὡς ἐλασι-
κὸν καὶ θαυρὸν ῥευστὸν, περικυκλοῖ ὅλην τὴν γῆν καὶ φορτωμένος ποτὲ μὲν
πολλοὺς ποτὲ δὲ ὀλίγους ἀτμοὺς γίνεται ἀναλόγως ἐλαφρότερος ἢ βαρύ-
τερός, τὸ ὁποῖον τοῦτο βλέπομεν διὰ τοῦ λεγομένου βαρομέτρου.

Ὁ ἀήρ μεταφέρει τοὺς ἤχους ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ ἡ περὶ τούτων
θεωρία λέγεται Ἀκουστική.

Ἀβαρεῖς εἶναι ἡ θερμότης, τὸ πῶς, τὸ ἠλεκτρικὸν καὶ μαγνητικὸν ῥε-
υστὸν ἀλλ' ἴσως καὶ τὰ τέσσαρα αὐτὰ μέρη εἶναι ὡς τέσσαρες, τρόπον
τινα, φάσεις ἢ τρόποι τοῦ αὐτοῦ πράγματος καὶ τῆς αὐτῆς οὐσίας.

Ἡ θεωρία τοῦ φωτὸς λέγεται ὀπτική, διαιρουμένη εἰς διοπτρικήν καὶ
κατοπτρικήν, καθότι ἡ μὲν πραγματεύεται περὶ τῶν διόπτρων εἴτε τη-
λεσκοπίων κτλ., ἡ δὲ περὶ τῶν κατόπτρων εἴτε καθρεπτῶν κτλ.

Ἡ φυσικὴ ἐξετάζει τὰς ιδιότητας εἰς τὰ πάθη τῆς θερμότητος, πῶς δηλ.
αὕτη σκορπίζεται, ἐξάπλωται, γίνεται φανερά, ἢ μένει λαθραία, ἐκτείνει
τὰ σώματα, γεννᾷ τοὺς ἀτμοὺς καὶ πῶς εὐρίσκεται ἡ ποσότης, ἢ ὁ βαθμὸς
αὐτῆς μὲ τὸ θερμόμετρον καὶ πυρόμετρον.

Τὸ ἠλεκτρικὸν ῥευστὸν εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ κεραυνοῦ. Ὅταν τύχη ὀπωσοῦν
ἰκανὴ ποσότης, ἐξάπτεται πολλὰκις, ἐκπυροσκοπεῖ, ἀκτινοβολεῖ, καὶ κα-
τακαίει τὰ ὀργανικά καὶ ἀνοργανικά ὄντα, ὅθεν διαβαίνει ἐκ τούτου δὲ
γίνονται αἱ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ. Τὸ ἠλεκτρικὸν ῥευστὸν εὐρίσκεται παντοῦ.
ἀλλ' ὑποκεκρυμμένον καὶ ἀγνώριστον· ἐπιφαίνεται δὲ μάλιστα διὰ τῆς συν-
θλίψεως καὶ συναφῆς τῶν σωμάτων· Ἡ ἀναπτυσσομένη τότε ποσότης εἶ-
ναι μικρά· ἀλλ' ὅταν αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν συνεγγιζόντων σωμάτων, αὐ-
ξάνει ἡ ποσότης τοῦ ῥευστοῦ. Τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ ἰδιαιτέρως ἡ σωρεία τοῦ
βόλτα, συγκειμένη ἀπὸ πολλὰ κομμάτια δύο ἑτερογενῶν μετάλλων.

Τὸ μαγνητικὸν ῥευστὸν θεωρεῖται ὡς αἰτία, διὰ τὴν ὁποῖαν ὁ μαγνήτης
σφίγγεται πρὸς βορρᾶν, ἔλκει τὸν σίδηρον, καὶ μεταδίδει τὴν ἐλκτικὴν ταύ-
την δύναμιν εἰς πᾶν κομμάτιον σιδήρου, μὲ τὸ ὁποῖον τριφθῇ, ἢ εἰς τὸ ὁποῖ-
ον ἐγγίση. Ἡ περὶ αὐτοῦ δὲ θεωρία εἶναι τὸ δυσκολώτατον, ἀλλὰ περιεργό-
τατον ἐν ταύτῳ τῆς φυσικῆς μέρος. (2)

ΧΗΜΕΙΑ.

Εἰς τὴν φύσιν ὅλα σχεδὸν τὰ σώματα διαλύονται ἀκαταπαύστως
καὶ κατὰ τούτον τὸν τρόπον συντηρεῖται ὁ κόσμος.

Ἡ χημεία διδάσκει τὴν διάλυσιν καὶ σύνθεσιν τῶν σωμάτων κατὰ μί-
μησιν τῆς φύσεως.

Ἄπλουν λέγεται τὸ σῶμα, ὅταν ὅλα τὰ μόρια περιέχωσι τὴν αὐτὴν
οὐσίαν, καθὼς ὁ καθαρὸς χρυσός· σύνθετον δὲ ὅταν περιέχωσι δύο ἢ τρία
διάφορα πράγματα· ἡ μικροτάτη π. γ. ῥανὶς τοῦ ὕδατος ἐνωμένου μὲ
οἶνον περιέχει καὶ ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ σώματα.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ὕδωρ αὐτὸ δὲν εἶναι ἄπλουν, ἀλλὰ συντίθεται ἀπὸ δύο οὐ-
σίας κυρίως, ὁ δὲ οἶνος ἀπὸ πολὺ πλειοτέρας.

Τὰ διόλου ἀπλὰ σώματα λέγονται στοιχεῖα, καὶ τοιαῦτα εἶναι 56
μέχρι τοῦδε γνωστά.

Ἡ διάλυσις καὶ σύνθεσις εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖαι εἰς τὴν βιομηχα-
νίαν· βλέπω ἔμπροσθέν μου π. γ. κάλι· εἴτε σόδα καὶ πότασαν· ἀλλὰ
διὰ νὰ τὸ μεταβάλω εἰς σαπῶνιον, πρέπει νὰ ἐνώσω καὶ ἔλαιον. Ἰδοὺ ἡ
σύνθεσις. Ἐχω οἶνον, ἀλλὰ διὰ νὰ κάμω ῥακὴν, πρέπει νὰ ἐκβάλω ἀπ' αὐ-
τὸν ὅλον τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον περιέχει, ἔως οὗ μείνη μόνον τὸ πνεῦμα εἴτε
τὸ μεθυστικὸν ὑγρὸν. Ἰδοὺ ἡ διάλυσις.

Ἡ σύνθεσις αὕτη καὶ διάλυσις γίνεται κατὰ διαφόρους χημικοὺς τρόπους.

Ἀλλ' ὅλα τὰ σώματα δὲν συνάπτονται πάντοτε, ἂν δὲν ἔχωσι κλίσιν τὸ
ἐν πρὸς τὸ ἄλλο· ἡ τοιαύτη δὲ κλίσις εἶναι μικρὰ ἢ μεγάλη καὶ ἡ ὑπαρ-
ξίς της κρέμαται ἀπὸ διαφόρους περιστάσεις.

Ὁ χημικὸς ἀρα γνωρίζει τὰς συγγενείας εἴτε κλίσεις πρὸς ἄλληλα
τῶν σωμάτων, τὰ σύνθετα αὐτῶν εἴτε εἰς τὴν φύσιν, εἴτε εἰς τὰ βιομη-
χανικὰ καὶ χημικὰ ἐργαστήρια, τὴν σχέσιν τῶν συνθέτων τούτων πρὸς
ἄλληλα καὶ πρὸς τὰ ἀπλὰ σώματα, τὴν ἀναλογίαν τῶν στοιχείων εἰς τὴν
σύνθεσιν, τὴν χρῆσιν ἐκάστου σώματος καὶ ἄλλα ὅμοια.

Ἡ χημεία διαιρεῖται 1. εἰς ὀργανικὴν δηλ. ζωικὴν καὶ φυτικὴν 2. εἰς
ἀρυκτολογικὴν.

Ἡ χημεία ὁδηγεῖ καὶ φωτίζει ὅλας σχεδὸν ἢ τοῦλάχιστον τὰς πλειο-
τέρας τέχνας, οἷον τὴν φαρμακοποιίαν, τὴν γεωργικὴν, τὴν χρυσοχοικὴν,
τὴν μεταλλουργίαν, τὴν βαφικὴν, τὴν ἀπόσακτικὴν, τὴν βυρσοδεψικὴν,
τὴν κεραμεικὴν, τὴν μαγειρικὴν κτλ.

Ἡ χώρα αὕτη ἐπιστήμη ἔχει πατρίδα κυρίως τὴν Γαλλίαν· ἐπειδὴ ὁ

Λαβοαζιέ πρώτος, έπειτα δέ ο Φουρκορά και κατοπιν ο Τενάρ. ο Γκελουσάκ και πάμπολλοι άλλοι χημικοί Γάλλοι τήν έφερον εις τήν βαθμὴν τῆς τελειότητος, όπου σήμεραν εύρίσκονται. Αλλά ή όμολογία τῆς αληθείας ταύτης δέν όλιγοστεύει τήν δόξαν τοῦ Βερζελίου, τοῦ Ρόζεν, τοῦ Πριεστλεῦ και μάλιστα τοῦ Δεβή· έξεναντίας δυνάμεθα νά εἰπωμεν ότι οί Άγγλοι άνεικλύψαν τά πλείστα μέταλλα είτε στοιχειώδη σώματα, όσα γνωρίζομεν· οί δέ Γερμανοί προχώρησαν όμοίως πολύ εις τήν θεωρίαν. (3)

ΖΩΟΛΟΓΙΑ.

Τά διάφορα ζώα, όσα διακτιώνται εις τό ύδωρ, εις τόν άέρα και εις τήν γῆν, διηρέθησαν εις 3 τάξεις·

Α. Μαστοπόρα ώνομάσθησαν ύτα γεννώσι ζώντα τά τέκνα των και τρέφουσιν αυτά με τό γάλα τῶν μαστῶν, τοῦς όποίους φέρουσιν όλα σχεδόν έχουσι τέσσαρα μέλη· αλλά πολλά ζῶσιν εις τό ύδωρ και νήγονται μάλιστα εκά ώς ιχθεῖς, άλλα δέ, οἷον αἱ νυκτερίδες, πέτονται εις τόν άέρα, ως τά πτηνά·

Β'. Πτηνά· γεννώσιν ώά, καθώς και τά ακόλουθα όλα έχουσι τέσσαρα μέλη, τῶν όποιων τὰ δύο δηλ. οί βραχίονες άναπληροῦνται από τὰς πτέρυγας, εἶναι σκεπασμένα με πιερά, έχουσι θερμόν αίμα και τά πλείοτερα πετώσιν εις τόν άέρα·

Γ'. Έρπετά· κείνται μεταξύ τῶν ιχθύων και τῶν πτηνῶν· έχουσι ψυχρόν αίμα· πολλά εξ αὐτῶν δέν έχουσι μέλη, όθεν σύρονται κατά γῆ· οί βάτραχοι, ή χελώνη, ό όφις εἶναι έρπετά·

Δ'. Οί Ιχθεῖς διακτιώνται εις τό ύδωρ, έχουσι μέλη και πτέρυγια, αίμα δέ ψυχρόν· άναπνεύουσι διά τῶν βραγχίων συγκεκλιμένων από περκαλλήλους σειρά· λεπτομερεῖς, δηλ. βορῶσιν από τό ύδωρ τόν έμπεριεχόμενον άέρα·

Ε. Τά Έρτομα καθώς ή μηλοάνθη, ο μύρμηξ, σύγκεινται από μέρος συνκροσμένη ή σύνκρηρα· μεταβάλλουσι πολλάκις κατάστασιν δηλ. από ώσῦ γίνονται σώληκες ή κάμπι, έπειτα χρυσκίδες ή νύμφαι, και μετά ταῦτα λαμβάνουσι πτέρυγας· έχουσιν άντι αίματος λευκόν ύγρὸν καλῶς και τὰ ακόλουθα.

ΣΤ'. Τά Μαλάκια δέν έχουσι σκελετόν ούτε ακάνθας, ή όσῶ· αλλά

μόνον ενίοτε όστρακον (καύκαλον), τό όποῖον στερεοποιεῖ και άτραλλάζει τό σῶμά των· ή καρδία των εἶναι μυώδης· ο κοιλίας, τά όστρεα, αἱ σηπίκι, ο καρκίνος υπάγονται εις αὐτήν τήν τάξιν·

Ζ'. Οί Σκόληκες συνίστανται από κρίκους διακεκριμένους, δέν έχουσι καρδίαν, έρπονται συστελλόμενοι, πολλοί ζῶσιν εντό· άλλων ζῶων, άλλοι εις τό ύδωρ ή εις τήν γῆν·

Η. Τά Ζωόφυτα οἷον ο σπόγγος, τό κηράλιον όμοιάζουσι φυτά, έχουσι κάλυμμα όστρακῶδες τρυπημένον διά νά έξέρχωνται από τὰς τρύπας οί πόδες των, άλλα δέ εἶναι μαλακά και έπιπλέουσιν εις τά ύδατα·

Αἱ τέσσαρες πρώται τάξεις έχουσι έρχιν... όλα δέ διακροῦνται και υποκροῦνται· εις πολλά γένη και εἶδη, εις τήν εξέτασιν τῶν όποίων δέν δυνάμεθα νά έμβωμεν.

('Ακολουθεῖ.) (2)

Γ Ε Ω Γ Ρ Α Φ Ι Α.

‘Ολλανδικαί άποικιαί εις τὰς Ίνδίας— ‘Ηρῆσος Ίάβα (Java)—

Τὸ ἐν αὐτῇ δένδρον Οὐπάς (Upas).

Η Ολλάνδα έχει εις τήν κυριότητά της πρὸς τό νότιον τῆς Ασίας μέρος, κράτος εύρύχωρον, όπου ή φύσις έπεδαφίλευσεν όλα αὐτῆς τά πλούτη, και τό όποῖον εκτείνεται επί τῶν μεγάλων νήσων τῆς Ιάβας, Σουμάτρας, Βορνέου, καθώς και επί τῶν νήσων Κελέδων (Celebes) και Μολούκων (Molucces). Ηγεμόνες, Σουλτάνοι, Βασιλεῖς, και εις μάλιστα Αυτοκράτωρ εἶναι εις αὐτήν υποτελεῖς, και υπόκεινται εις τοῦς νόμους της·

Τά ώραία ταῦτα μέρη, καλούμενα χυδαίως Άνατολικαί Ινδία, καπιτηθέσαν παρά τῶν Ολλανδῶν εκ τῶν Πορτογάλων και τῶν Ιθαγενῶν Ηγεμόνων· υπέκυψαν δέ εις διάστημα δύο αἰῶνων εις τό μονωπολεῖον μιᾶς έμπορικῆς εταίριας· Η Βαταβία, πρωτεύουσα τῆς νήσου Ιάβας λαβούσης τῆς Μητροπόλεως τό όνομα, δύναται νά συγκριθῆ ως πρὸς τὰς οἰκοδομάς, τήν λαμπρότητα και τόν πληθυσμόν με τὰς μεγαλιτέρας τοῦ κόσμου πόλεις· έλέπει τις εν αὐτῇ εξ ὄλων τῶν μερῶν ανθρώπους, και ή παικιλία τῶν φορεμάτων, τῶν γλωσσῶν και τῶν εθίμων εἶναι άπειρος· Δι λαμπραῖ σκηναῖ, αίτινες πολὺν καιρόν εφεἰλκυσαν τοῦς ξένους εις τήν Ένετιάν εν καιρῶ

τῆς ἀπακρέω, διαλαμπουσι πάντοτε εἰς Βαταβίαν καὶ ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ ἐν καιρῷ ἡμέρας· αἱ ὁδοὶ αὐτῆς καλύπτονται ἀπὸ ἀνθρώπους ἀενάως. Ἡ μεγάλη αὕτη πόλις κατέστη ἐν ἐνὶ λόγῳ τὸ κέντρον ἑνὸς ἐμπορίου ἐπεκτεινόντος τοὺς κλάδους τοῦ ἀπὸ νᾶς ἠνωμένας ἐπαρχίας τῆς Ἀρκτοῦας Ἀμερικῆς μέχρι τοῦ κράτους τοῦ Ἰαπωνίου.

Ὅλα ταῦτα τὰ μεμακροσμένα μέρη ἦσαν ὀλίγον γνωστὰ εἰς τὴν Εὐρώπην μέχρι τῶν 1817, ὅπότεν ἐξεδόθη εἰς Λονδίνον τὸ σύγγραμμα Ἄγγλου τινος καλουμένου Ῥάφλου (Raffles), ὅστις εἶχε πολλάκις περιέλθῃ τὴν νῆσον Ἰάβαν καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη· ὀλίγον ὕστερον ἐφάνη ἡ ἱστορία τοῦ Ἰνδικοῦ Ἀρχιπελάγους παρὰ τοῦ Crawford, παλαιοῦ ἀπεσταλμένου τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰ μέρη ταῦτα.

Τότε μόνον ἐγένετο γνωστὴ ἡ σημαντικότης τῆς Ἰάβας, τῆς ὁποίας ἡ ἔκτασις εἶναι σχεδὸν ὁμοία τῆς ἐκτάσεως τῶν δύο τρίτων τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, καὶ ἣτις περιέχει πέντε ἑκατομμύρια κατοίκων. Ἐρείπια ἐν αὐτῇ ἐπίσης ὠραῖα καὶ μεγαλοπρεπῆ ὡς τὰ εἰρήπια τῆς Ῥώμης μαρτυροῦσιν ἀρχαῖον καὶ ὑψηλὸν πολιτισμὸν. Ἡ νῆσος Σουμάτρα περισσοτέραν ἔκτασιν παρ' ἧς ἡ Ἰάβα ἔχουσα δύναται νὰ λάβῃ ἔτι μεγαλητέραν σημαντικότητα. Αἱ νῆσοι τῶν Κελέβων καὶ Μολούκων (Celebes et Moluques) εἶναι ὠραῖοι κῆποι κείμενοι πλησίον ὀρέων πυριπνεύστων, καὶ ὅπου μὲν ὅλα ταῦτα τὸ πᾶν ἀνακαλεῖ εἰς τὴν τοῦ θεατοῦ μνήμην τὴν γοητικότην τῆς Νεαπόλεως καὶ τῶν γειννιαζόντων αὐτῇ μερῶν παραλίαν· πρὸς τὸ θόρειον δὲ μέρος αἱ νῆσοι Φιλιππῖοι (Philippines) ὑποκείμεναι εἰς τοὺς Ἰσπανοὺς, παρουσιάζουσιν εἰς τὸ Εὐρωπαϊκὸν ἐμπόριον πηγὰς ἀνεξαντλήτους.

Ἡ ἀνωτέρω σύντομος περιγραφή δεικνύει ἀρκετὰ τὴν σημαντικότητα τοῦ Ἰνδικοῦ ἀρχιπελάγους, ὅπου οἱ Ὁλλανδοὶ ἔχουσι τὴν μεγαλητέραν δύναμιν, ἀποκτηθεῖσαν διὰ πολυχρονίου κατοχῆς, καὶ διὰ τοῦ ἐμπορίου τοῦ ὁποίου εἰς τινὰ μέρη διετήρησαν τὸ μονοπώλειον.

Μεταξὺ τῶν ἐν τῇ νήσῳ Ἰάβα κυριωτέρων φαινομένων, τὸ δένδρον Οὐπας (Uras) ἐφείλκυσε ζωηρότερον ποτὲ τοῦ κοινοῦ τὴν προσοχὴν· διάφοροι παράδοξοι διηγήσεις διεδόθησαν περὶ τῆς δηλητηρίου αὐτοῦ δυνάμεως.

Κατὰ τὰς διηγήσεις ταύτας τὸ δένδρον Οὐπας εὕρισκετο εἰκοσιεπτὰ λεύγας μακρὰν τῆς Βαταβίας καὶ δεκατέσσαρας μακρὰν τῆς ἑδρας τοῦ Ἀυτοκράτορος εἰς Βαθείαν τινὰ κοιλάδα καὶ τῆς ὁποίας ἐξέρχοντο ἀδιαικόπως ἀτμοὶ δυσώδεις καταστρέφοντες ὅλα τὰ περίεξ φυτὰ· οὐδεὶς βλαστὸς οὐδὲν φύλλον χόρτου, μήτε εἰς τὴν κοιλάδα μήτε εἰς τὰ πλησίον ὄρη παντελῶς

εὕρισκετο· διόλου πτηνὸν εἰς τὸν αἰθέρα· οὐδὲ ζῶον ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ κανὲν ἐκ τῶν ἑρπετῶν αὐτῶν τῶν συρομένων εἰς τοὺς δυσώδεις τόπους παντελῶς ἐφαίνετο. Μόνον πρὸς τὰ γειννιαζόμενα μέρη ἔκειντο ἐπὶ γῆς γεφυρωμένης διεσκορπισμένα τὰ πολυάριθμα πτώματα τῶν εἰς θάνατον καταδικασμένων κακούργων οἵτινες εἶχον τῆς χάριτος τοῦ νὰ ζῆτήσωσι τὴν σωτηρίαν τῶν προσπαθούντων νὰ λάβωσιν ἐκ τοῦ επικινδύνου αὐτοῦ δηλητηρίου διὰ τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ἰάβας.

Ὅλοι αὐταὶ αἱ ἱστορίαι ἀνγρέθησαν ὀλίγον τι μετὰ τὴν διάδοσιν τῶν παρὰ τινος φυσιολόγου Σουεδοῦ. Ἀλλὰ δὲν συνηριθμήθησαν ἐντελῶς εἰς τῶν ψευδῶν διηγήσεων τὴν τάξιν εἰμὴ ὅπότεν ὁ Ἄγγλος ἰατρός Ὁρσφιέλδης (Horsfield) περιέγραψε τὸ δηλητηριὸν δένδρον τῆς Ἰάβας, τὸ ὅποιον δὲν εὕρισκεται εἰς τὴν νῆσον ταύτην μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Μακασάρ (Macassar) καὶ εἰς ἕτερα τῶν Ἰνδιῶν μέρη. Τὸ ὄνομα δὲ οὗ καλοῦσιν αὐτὸ οἱ ἰθαγενεῖς εἶναι ἀντσαρον (antschar)· εὕρισκεται ἐν μεγίστῃ ἀφθονίᾳ πρὸς τὴν ἀνοτολικὴν ἄκρην τῆς νήσου, καὶ μακρὰν τοῦ νὰ καταστρέφῃ τὰ γειννιαζόμενα φυτὰ, ἀρέσκειται ἀπ' ἐναντίας νὰ αὐξάνῃ ἐν τῷ μέσῳ τῶν πυκνοτέρων δασῶν. Τὸ γυμνὸν καὶ κυλινδροειδὲς αὐτοῦ στέλεχος ὑψοῦται 60 μέχρι 90 ποδῶν ὅπότεν χαράττωσιν αὐτὸ, ῥέει κυτρινόχροον τι ῥευστὸν επικινδύνον εἰς τὴν ἀφῆν. Ὁ ἰατρός Ὁρσφιέλδης μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἐδυνήθη νὰ παραλάβῃ ὡς βοήθου εἰς τὰ ὅσα ἔκαμεν ἐπὶ τοῦ δένδρου τούτου πολυάριθμα πειράματα, ἐνοπίους τινὰς γεωργούς.

Ὁ φυσιολόγος Ῥούμφιος (Rhumphius) εἶδεν ὁ ἴδιος τοῦ δηλητηρίου τούτου τὰ ἀποτελέσματα κατὰ τὰ 1650, ὅπότεν οἱ Ὁλλανδοὶ προσεβλήθησαν εἰς τὴν Ἀμβοῖνιν (Amboine). • Μόλις, λέγει, τὸ δηλητηριὸν ἠγγίξε τῶν διὰ τινος βέλους πληγωμένων στρατιωτῶν καὶ διεχέετο εἰς τὸ σῶμα ὄλον, ὅπου ἐπροξένει, κυρίως δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν, βερμιότητα μεγίστην ἐπιφέρουσαν μετὰ τινὰς στιγμὰς τὸν θάνατον· ὡς ἐκ τούτου τὰ Ὁλλανδικὰ στρατεύματα ἔτρεμον ἐκ φρίκης ἀκούοντα μόνον τὸ ὄνομα τῶν φαρμακευμένων αὐτῶν βελῶν ἅτινα συνέτεινον πολὺ ἀναμφιβόλως εἰς τὸ νὰ διαδοθῶσιν αἱ περὶ τοῦ δένδρου Οὐπας παράδοξοι διηγήσεις, τὰς ὁποίας τοσοῦτον καιρὸν ἐπίστανον οἱ ἄνθρωποι. »

(10)

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ.

Ἐν ἀπὸ τὰ συντελεστικώτατα βοηθήματα εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῆς παιδείας εἶναι αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ βιβλία· ὅθεν κρίνομεν περιεργὸν νὰ ἀν-

τιπαραβάλωμεν ἐνταῦθα τὴν φιλολογικὴν κατάτασιν μεγάλων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης καὶ ἐνὸς τῆς Ἀμερικῆς.

Εἰς τὴν Ῥωσίαν ἐτυπώθησαν κατὰ τὸ 1834 συγγράμματα 844 περιλαμβάνοντα 10,242 φύλλα τυπογραφικὰ.

Ἐκ τούτων δὲ ἦσαν 728 πρωτότυπα καὶ 116 μεταφράσματα συνισῶντα τὸ ὄγδον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ· ἐνῶ κατὰ τὸ 1833 τὰ τελευταῖα ταῦτα ἀπετέλουν τὸ ἕκτον, κατὰ δὲ τὸ 1830 τὸ πέμπτον.

Ἐπιστημονικὰ δὲ βιβλία ἐξεδόθησαν 420· ἐκ τούτων δὲ 359 ἦσαν πρωτότυπα· φιλολογικὰ δὲ ἐράνησαν 271 ἐξ ὧν 226 πρωτίτυπα.

Ἐξεταζόμενα δὲ καὶ κατὰ τὴν γλῶσσαν εὐρίσκοντα: 544 Ῥωσικὰ, 91 Γερμανικὰ, 54 Ἑβραϊκὰ, 46 Λατινικὰ, 37 Πολλωνικὰ, 36 Γαλλικὰ, 26 Διθουανικὰ, Σουηδικὰ, Ἐξονικὰ κτλ., 3 Ἰταλικὰ, 3 Ἑλληνικὰ! 3 Σαμογιτικὰ! 1 Ὀλλανδικόν, 1 Ἀγγλικόν, 1 Ἀραβικόν, 1 Περσικόν.

Πῶποτε τὰ Ῥωσικὰ τυπογραφικὰ δὲν ἦσαν τόσον ἐνησχολημένα ὅσον κατὰ τοὺς τελευταίους δύο χρόνους· ὅθεν διεκέρυζαν ὅτι δὲν ἐδέχοντο νέα συγγράμματα ἀπὸ 1836 ἕως τὸν Ἰανουάριον 1837.

Εἰς δὲ τὴν Γερμανίαν ἐξεδόθησαν κατὰ τὸ 1836·

Φιλοσοφίας	βιβλία	29
Θεολογίας		212
Ἐκκλησιαστικὰ		282
Ἱστορικὰ		216
Φιλολογικὰ		269
Δικανικὰ		160
Οἰκονομοπολιτικὰ		127
Φυσικοῖς-ιστορικὰ		157
Φυσιολογικὰ καὶ ἰατρικὰ		234
Γεωγραφικὰ		117
Μαθηματικὰ		74
Στρατηγικὰ		42
Παιδαγωγικὰ		72
Διδακτικὰ ἄλλα		297
Ἐμπορικὰ καὶ Βιομηχανικὰ		170
Οἰκονομικὰ		159
Σύμμικτα		202
Καλλιτεχνικὰ καὶ φιλολογικὰ		502

3421

Εἰς δὲ τὴν Γαλλίαν ἐτυπώθησαν 2,632 Γαλλικὰ, Ἀγγλικὰ, Γερμανικὰ, Ἑλληνικὰ, Λατινικὰ, Ἰσπανικὰ, Πορτογαλλικὰ, Πολλωνικὰ, καὶ 1154 λιθογραφία.

Εἰς δὲ τὴν Ἀμερικὴν (ὁμοσπόνδ. ἐπαρχ.) ἐδημοσιεύθησαν.

	Ἀγγλικὰ	Εὐρώπαια	Ἀμερικὰ.
Θεολογικὰ	20	22	42
Θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ	15	13	28
Πολιτικὰ	6	3	9
Ἐμπορικὰ, καταστάτ.	9	2	11
Νομικὰ	9	3	12
Περικγητικὰ	12	11	23
Ἱστορικὰ	4	8	12
Βιογραφικὰ	19	11	30
Ἰατρικὰ	6	5	11
Ἐπιστμ. καὶ τεχνολογικὰ	15	8	23
Μυθιστορικὰ	31	33	64
Ποιητικὰ	7	12	19
Παιδαγωγικὰ	60	15	75
Δημοτικῶν σχολῶν	22	17	39
Φιλοσοφικὰ	10		10
Ἀνάμικτα	24	10	34

442

Ἐκ τούτων βλέπομεν πόσον καὶ ἡ Ῥωσία προχωρεῖ εἰς τὸ σάδιον τῆς παιδείας, ὅπου ἦτο καθυστερημένη τόσον.

—Γίνεται πολὺς λόγος εἰς Μασσαλίαν περὶ τινος νέου βασικῶ Νεαπολίτου λεγομένου Βίτο Μαγκιαμέλι, ὁ ὅποιος ἀποκρίνεται μὲ τεράστιον ἀκρίβειαν εἰς τὰ δυσκολώτατα τῆς Ἀλγέβρας ἐρωτήματα, καὶ διελίει τὰ σικοτενότερα προβλήματα. Ὀλίγα παραδείγματα τοιαύτης εὐφυΐας ἐφάνησαν ἀπὸ τὴν καιρὸν τοῦ Πατριᾶλ μέχρι τοῦδε.

—Ὁ Κ. Charles Durand, συντάκτης τῆς ἐφημερίδος τοῦ Φρανκφορτίου ἐδέχθη ἀπὸ τὸν Σουλτάν Μωχάμεδ τεσσακοθήνη χρυσῶν σολισμένην μὲ ἀδάμαντας.

—Τὸ μουσεῖον τῆς κατὰ τὴν Καλκούταν (Ἰνδ. Ἰνδ.) Ἀσιατικῆς ἐταιρείας ἐπλουτίσθη μὲ πολλὰ ἀντικείμενα περιεργὰ φυσικῆς ἱστορίας, δείγματα Ψηφιδωτικῆς τῆς Γολκόνδας 30 ποδῶν μήκους, γλυπτικὰ ἔργα τῆς

Περσепόλεως, τῆς Ἰάδας, χειρόγραφα εἰς πανίον, εἰς φύλλα κτλ.
—Ὁ δόκτωρ Πίννερ ἐκ Βερολίνου ἀνέλαβε τὴν μεταφράσιν τοῦ Ταλμουδ, ἥτις θέλει ἐκδοθῆ εἰς 28 τόμους πρώτου μεγέθους. Περιῆλθε δὲ ὅλην τὴν Εὐρώπην διὰ νὰ συνάξῃ τὴν ὕλην τοῦ μεγάλου τούτου ἐπιχειρήματος. (3)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΜΕΘΟΔΟΣ.

(Συνέχεια.)

3. Ἄρκετὰ εἶπα περὶ φιλοπονίας καὶ σταθερότητος καὶ προσυχῆς· ἀλλ' ἐκτὸς τούτων χρειάζεται ἡ ὀλιγαρκεία. Ὅποιος ἐξεύρει μόνον νὰ κερδαίνει, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ φυλάττῃ, ἀποθνήσκει ἀνάργυρος. Ὅσον τὸ μαγειρεῖον εἶναι παχὺ, λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, τόσον ἡ διαθήκη εἶναι ἀπαχος· καὶ πάλιν, πολλὰ περιουσίαι ταχέως διασκορπίζονται, ἀφοῦ αἱ μὲν γυναῖκες ἠμέλησαν τὸ κλώσιμον καὶ τὸ πλέξιμον διὰ τὰ ζαχαρωτὰ καὶ τὰ γλυκύσματα, οἱ δὲ ἄνδρες τὴν δίκειλλαν καὶ τὸ σφυρίον διὰ τὸ καπηλεῖον καὶ τὰ φηγοπότια. Ἄν θέλῃς νὰ πλουτίσῃς, μάθε ὄχι μόνον νὰ κερδαίνῃς, ἀλλὰ καὶ νὰ οἰκονομῇς. Δὲν ἐπλούτισαν αἱ Ἰνδίαι τοὺς Ἰσπανοὺς, ἐπειδὴ τὰ ἔξοδα ὑπερέβαιναν τὰ ἔσοδα.

Λεῖψετε λοιπὸν ἀπὸ δαπανηρὰς μωρίας, καὶ τότε οὐδύως πλέον θέλουν σᾶς πταίνειν οὔτε οἱ κακοὶ καιροὶ, οὔτε οἱ βαρεῖς φόροι, οὔτε αἱ μεγάλαι οἰκογένειαι· διότι ὁ οἶνος, αἱ γυναῖκες, τὸ παιγνίδιον καὶ ἡ δολοφροσύνη σμικρύνουν τὴν χρηματικὴν κατάστασιν, καὶ αὐξάνουν τὰς χρεῖας. Ὅσα δαπανᾷ τις διὰ μίαν κακῆθειαν, ἀρκοῦν πρὸς ἀνατροφὴν δύο τέκνων. Νομίζετε ἴσως, ὅτι σκεύη ὀλίγον πολυτελέστερα, ἐνδύματα ὀλίγον ὠραιότερα, τράπεζα ὀλίγον τρυφηλοτέρα, καὶ κἄποτε ὀλίγα ποτήρια ὑπὲρ τὸ σύνθηδες, δὲν βλάπτουν τίποτε· ἀλλὰ, καλοὶ μου φίλοι, ἀπ' ὀλίγον ὀλίγον γίνεται τὸ παλὺ. Φυλάσσετε τὰ μικρὰ ἔξοδα. Μικρὰ τρύπα καταβυθίζει μάλον πλοῖον, λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος· καὶ, τὰ νόστιμα φαγητὰ φέρουν τὴν ψωμοζητίαν· οἱ μωροὶ κάμνουν συμπόσια, καὶ οἱ φρόνιμοι τὰ τρώγουν.

Συνηθροίσθητε ὅλοι ἐδῶ διὰ ν' ἀγοράσετε εὐμορᾶ πράγματα. Τὰ ὀνομάζετε καλὰ· ἀλλ' ἂν δὲν προσέχετε, θέλουν γένειν εἰς πολλοὺς σας κακά· Ἐλπίζετε ὅτι θέλουν πωληθῆν εὐθηνά· καὶ ἴσως πωληθῶσιν εὐθηνότερα καὶ παρ' ὅσον ἠγοράσθησαν· ἀλλ' ἂν τάγοράσετε χωρὶς νὰ σᾶς χρειάζωνται, θέλουν σᾶς ἐλθεῖν ἀκριβώτατα. Ἐνθυμηθῆτε τί λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος,

ἀγοράζει τὰ περιττὰ, ἂν θέλῃς γρήγορα νὰ πωλήτῃς τὰναγκαῖα· γαί, εἰς εὐθηνὴν ἀγορὰν μὴ τρέγεις ἀπερισκέπτως. Μὲ τούτο ἴσως ἐννοεῖ, ὅτι παρακινούμενος τις ἀπὸ τὴν εὐθηνίαν νὰ δαπανήσῃ ἀναγκαῖον ἀργύριον, καὶ στενοχωρούμενος ἀκολούθως εἰς τὰς ὑποθέσεις του, βλάπτεται πλέον παρὰ ὠφελεῖται· διότι ἀλλαχοῦ λέγει, πολλοὺς ἴδα ν' ἀφαινεθῶσιν ἀπὸ εὐθηνᾶς ἀγορᾶς· καὶ πάλιν, ἀνόητον εἶναι ν' ἀγοράζῃ τις τὴν μεταμέλειαν· καὶ μὲ ὅλον τούτο, καθημέραν γίνονται τοιαῦτα ἀνόητα εἰς τὰς δημοπρασίας ἀπὸ τοὺς ὅσοι δὲν κυτᾶζουν τὸ ἡμερολόγιον. Πολλοὶ ἄνδρες, καὶ γυναῖκες περισσότεραι, καταδικάζουν εἰς ξηροφάγιαν τὸν στόμαχον διὰ τὰ μωρὰ σολίδια. Τὰ μεταξωτὰ φορέματα, λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, σβένουν τὸ πῦρ τοῦ μαγειρείου. Ταῦτα, φίλοι, δὲν εἶναι τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα, οὐδὲ κἂν τὰ πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ ἡμῶς, πόσοι ὀρέγονται αὐτὰ χάριν ματαίας ἐπιδείξεως! Διὰ ταύτας καὶ ἄλλας ἀσωτίκας πολλοὶ ἄρχοντες πτωχεύουν, καὶ ἀναγκάζονται νὰ δανεισθῶσιν ἀπὸ τοὺς ὑποίους ἀρχήτερα κατεφρονούσαν, ἀπ' ἀνθρώπου· δηλαδὴ ταπεινοὺς μὲν, ἀλλοῦτινες, φιλόπονοι καὶ ὀλιγαρκεῖς, δὲν ἐκπίπτουν. Χωριάτης ὀρθῶς, εἶπεν ἀληθέστατα ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, ὑψηλότερος ἀπὸ εὐγενῆ γονατιστόν. Οἱ εὐγενεῖς οὗτοι, εὐρόντες· ἔτοιμα ὀλίγα χρήματα, καὶ ἀγνοοῦντες μὲ πόσον κόπον ἀπεκτίθησαν, νομίζουν, ὅτι ἐπειδὴ εἶναι ἡμέρα, ποτὲ δὲν μέλλει νὰ ἔλθῃ νύξ· καὶ ὅτι, ἂν ἐξοδύσωσιν ὀλίγον ἀπὸ τόσον πολλὰ, τὸ κακὸν οὐδέν. Ἄλλ' ὅστις ἐκβάλλει πάντοτε χωρὶς ποτὲ νὰ βάλῃ, γρήγορα βλέπει τῆς κλωστοῦ τὸν πάτον καὶ τότε, κατὰ τὸν πτωχὸν Ἀντώνιον, ὅταν ἡ βρύσις ξηρανθῇ, αἰσθάνεται τοῦ ὕδατος τὴν ἀξίαν. Ἐπιθυμεῖτε, φίλοι μου, νὰ μάθετε τί ἀξίζει τὸ ἀργύριον; Ζητήσετε νὰ δανεισθῆτε ὅστις μέλλει νὰ δανεισθῇ, ἄς ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι μέλλει καὶ νὰ λυπηθῇ. Ἀλλὰ περὶ στολιδίων ἦτον ὁ λόγος μου. Ἡ ἀγάπη τοῦ στολισμοῦ εἶναι παραφροσύνη ὀλέθριος· καὶ, πρὶν ἀκούσης τὴν ὀρεξίν σου, συμβουλεύσου τὸ πουργίον σου, λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος· καὶ πάλιν, ἡ κενοδοξία φωνάζει τόσον δυνατὰ, ὅσον ὁ ψωμοζήτης, καὶ πολὺ πλέον ἀναίσχυντα. Ἄν ἀγοράσετε ἐν ὠραῖον πρᾶγμα, θέλουν σᾶς χρειασθῆν ἄλλα δέκα, ὥστε νὰ φαίνεσθε ὁμοίομορφοι· ἀλλ' ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος λέγει, εὐκολώτερον νὰ ἐμποδίσῃς τὴν πρώτην ἐπιθυμίαν, παρὰ νὰ εὐχαριστήσῃς τὰς ἀκολουθούσους τῆς. Ἐπίσης μωρὸν νὰ φουσκόνεται ὁ βάρβαρος, διὰ νὰ ἰσασθῇ μὲ τὸν βοῦν. Ἄν τὰ μεγάλα πλοῖα πελαγίζωσι, τὰ μικρὰ δὲν πρέπει ν' ἀφίνωσι τὸ παραθαλάσσιον. Αἱ τοιαῦται μωρίαὶ γρήγορα παιδεύονται· διότι κατὰ τὸν πτωχὸν Ἀντώνιον, ἡ ὑπερφηανία προγευματίζει πλούσια, γευμα-

τίξει πτωχὰ καὶ δειπνεῖ καταρρονημένα. Ἐπειτα, τὶ καρδαίνομεν ἀπὸ τὴν ματαίαν ἐπίδειξιν, διὰ τὴν ὁποίαν τούτους κινδύνους καὶ τόσας θλίψεις ὑποφέρουμεν; Αὐτὴ οὔτε εἰς ὑγίαν συμβάλλει, οὔτε ὀδυνας ἐλαφρύνει· δὲν ἀξάνει τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἀξιοσύνην· διεγείρει φθόνον, καὶ φθείρει τὰ ὑπάρχοντα.

Ἀλλὰ πόσον μανιωδῶς νὰ χρεώνεται τις διὰ τὰ περιττά! Εἰς τὴν δημοπρασίαν ταύτην μὲς συμφωνοῦν ἐξάμηνον διορίαν καὶ ἴσως αὐτὸ περὶκίνησε πολλοὺς νὰ συνδράμωσι, λέγοντες, ἂν καὶ δὲν ἔχωμεν, εὐκόλῃ ὁμῶς ἐμποροῦμεν νὰ εὐχριστήσωμεν, χωρὶς μετρητὰ, τὴν ὀρεξίν μας. Ἀλλὰ συλλογισθῆτε τί κάμνετε, ἐμβιβάζοντες εἰς χρεὸν πωλεῖτε τὴν ἐλευθερίαν σας. Ἄν δὲν πληρώσετε εἰς τὴν διορίαν, θέλετε βλέπειν τὸν δανειστὴν μὲντροπὴν, θέλετε τὸν ὁμιλεῖ μετὰ φόβου· θέλετε κάμνειν ἐλεεινὰς, ἀγχεῖας ἀπολογίας καὶ, βλαμῆδόν, θυσιάζοντες τὴν φιλαλήθειαν, θέλετε κατανατῆσαι εἰς χυμῶν, ἀτιμώτατα ψεύδη· διότι, ἡ δευτέρα κκοήθεια εἶναι τὸ ψεῦδος, ἡ πρώτη τὸ χρεὸς, ὡς λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος· καὶ πάλιν, τὸ ψεῦδος κἀθηγε ἐπάνω εἰς τὰ νότα τοῦ χρεοῦς· ἀλλ' ὁ ἐλεύθερος δὲν πρέπει νὰ ἐντρέπεται ἢ νὰ τρομάξῃ πρὸς ὁμιλῶν ἢ θεωρῶν ὁποιοῦνδήποτε ἀνθρώπων. Πολλάκις ἡ πτωχεία ἐξουθενίζει τὴν εὐψυχίαν καὶ ὅλας τῶν ἀνθρώπου τὰς ἀρετάς. Δύσκολον, λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, νὰ στήσῃς ὄρθον σάκκον εὐκαιρον. Πῶς ἤθελε σὰς φανῆν ἂν ἡ κυβέρνησις σὰς ἐμπόδιζε μὲ πονηρὴν φυλακῆς ἢ δουλωσίως νὰ ἐνδύνεσθε, ὡς ἐνδύνονται οἱ ἐπισημότεροι πολῖται; Δὲν ἤθελετε δημοφώνως εἰπεῖν, ἐλεύθεροι ἐγεννήθημεν, καὶ καθεὶς ἔχει τὸ αὐτεξούσιον νὰ ἐνδύνεται ὅπως θέλει, τοιαύτη ἀπαχόρευσις βλάπτει τὰ δικαιώματά μας, καὶ εἶναι τυραννική; Καὶ ὁμῶς εἰς τοιαύτην τυραννίαν ὑποβάλλετε αὐτοὶ ἑαυτοὺς, ἂν ἀγορεύετε διὰ τὴν πρὸς τὸ θεοθῆναι ἐπιθυμίαν. Ὁ δανειστής ἔχει τὸ δικαίον νὰ σὰς στερήσῃ, ὅποταν θελῇ, τῆς ἐλευθερίας, φυλακίζων σας ἐπὶ ζωῆς, ἢ νὰ πωλήσῃ τὸ ὑποκάμισόν σας ἂν δὲν ἐμπορήτε νὰ τὸν πληρώσετε. Ἐνδεχόμενον, ἀφοῦ ἀγοράσετε, νὰ μὴ συλλογίζεσθε πολὺ τὴν στιγμὴν τῆς πληρωμῆς· ἀλλ' οἱ δανειζόντες, ὡς λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, ἔχουν καλλίτερον μνημονικὸν παρὰ τοὺς δανειζομένους. Οἱ δανεισταί, λέγει ἀκόμη, εἶναι ἡ δεισιδαιμονιοστέρα αἵρεσις τοῦ κόσμου· παρατηροῦν μὲ πολλὴν ἀκρίβειαν ἡμέρας καὶ καιροῦς. Ἡ προβλεψίμια φθάνει ἀνεπαίσθητως, καὶ σὰς ζητοῦν τὸ χρεὸς, ἐνῶ εἰσθε ἀκόμη ἀνέτοιμοι νὰ τὸ πληρώσετε. Ἐάν δὲ, ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, συλλογίζεσθε τὸ χρεὸς σας, ὁ καιρὸς, ὁ ὁποῖος καταρχὰς ἐφάνετο μακρὸς,

θέλει σὰς φαίνεσθαι πολλὰ σύντομος, ὅτον ἐλαττοῦται· θέλετε νομίζεσθαι, ὅτι ἔβαλε πτέρυγας ὄχι μόνον εἰς τοὺς ὄμους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς πτέρυγας του. Μικρὰ εἶναι ἡ τεσσαρακοστὴ διὰ τοὺς ὅσοι ἔχουν νὰ πληρώσωσι τὸ πάσχα, λέγει ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος.

Κατὰ τὸ παρὸν, ἴσως ὑπάγουν καλὰ αἱ χρηματικαὶ σας ὑποθέσεις, καὶ νομίζετε διὰ τοῦτο, ὅτι ὀλίγη ἀσωτία δὲν δύναται νὰ σας ἐλάψῃ· ἀλλὰ δὲν εἶναι φρονιμώτερον νὰ φυλάσσετε διὰ τὸ γῆρας καὶ διὰ τὸν κακὸν καιρὸν πᾶν ὅ,τι σὰς περισσεύει; Ὁ πρωῖνός ἥλιος δὲν κρατεῖ πάντοτε ὅλην τὴν ἡμέραν. Τὸ κέρδος εἶναι ἀέθαιον καὶ πρόσκαιρον, ἀλλὰ τὰ ἐξοδα συνεχῆ καὶ ἐθέσια. Εὐκολώτερον, κατὰ τὸν πτωχὸν Ἀντώνιον, νὰ κτίσῃ τις δύο καπνοδόχους, παρὰ νὰ θερμαίῃ μίαν. Ὅθεν κάλλιον νὰ πλαγιάσῃς ἀδειπνος παρὰ νὰ σηκωθῆς χρεωμένος. Κέρδαινε ὅσον δύνασαι, ἀλλὰ μάθε καὶ νὰ τὸ οἰκονομήσῃς. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικόν, διὰ τοῦ ὁποῖου μεταμορφώνεται ὁ μύλυθος εἰς μάλαγμα. Μὴ ἀμφιβάλλετε, ὅτι, ἂν ἀποκτήσετε τὸν φιλοσοφικὸν τοῦτον λίθον, οἱ καιροὶ γίνονται καλοὶ, καὶ οἱ φόροι πληρόνονται. Αὐτὰ, φίλοι, μὲς διδάσκει ὁ ὁρθὸς λόγος καὶ ἡ φρόνησις.

4. Τελευταῖον, ζητεῖτε ταπεινοφρόνως τὴν εὐλογίαν τοῦ θεοῦ· ἂν στερεῆσθε ταύτην, ὀλίγον θέλου σὰς χρησιμεύειν αἱ προειρημέναι ἀρεταί. Ἐλεῖτε, πρὸ πάντων, τοὺς ὅσοι κατὰ τὸ παρὸν δὲν εὐδοκίμοσιν δι' ἔλλειψιν τῆς εὐλογίας ταύτης, παρηγορεῖτε καὶ βοηθεῖτέ τους, ἐνθυμιζόμενοι ὅτι ὁ Ἰῶβ ἐπλούτησε πάλιν μετὰ τὴν πτωχείαν του.

Μίαν ἄλλην παρατήρησιν, καὶ παύω. Εἰς τοὺς μωροὺς τὰ παθήματα μόνον γίνονται μαθήματα, καὶ ταῦτα δὲ μόλις καὶ μετὰ βίας· διότι ἀληθῶς εἶπεν ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, εὐκόλον εἶναι νὰ δώσωμεν καλὴν συμβουλὴν ἀλλ' ὄχι καὶ καλὴν διαγωγὴν. Ἐνθυμεῖσθε ὁμῶς, ὅτι ὅποιος δὲν ἀκούει συμβουλὴν, δὲν κάμνει οὐδὲ προκοπὴν· καὶ περιπλέον, ὅποιος δὲν ψηφίζει τὰς διαταγὰς, ταχέως ὑποβάλλεται εἰς τὰς πληγὰς τοῦ ὀρθοῦ λόγου.

Οὕτως ἐλάλησεν ὁ γέρον Ἀβραάμ. Τὸ πλῆθος ἤκουσαν τοὺς λόγους του καὶ ἐνέκριναν τὰ γνωμικά του· ἀλλ' ἐπράξαν εὐθὺς τὰ ἐναντία, ὡς γίνεσθαι συνήθως εἰς τὰς ἐπι' ἐκκλησίας διδασκὰς· ἡ δημοπρασία ἤρχισε, καὶ καθεὶς αὐτῶν ἠγόραζεν ὑπὲρ δύναμιν. Τὸ κατ' ἐμὲ, ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ γρηγὸς γέρον εἶχεν ἀναγνώσει προσεκτικῶς τὰ ἡμερολόγια μου, καὶ ὅτι εἶχε μελετήσῃ ἐπιμελῶς ὅσα εἶχα εἰπεῖν περὶ τῶν ὑποθέσεων ἐκείνων εἰς διάστημα εἰκοσιπέτετε χρόνων. Πᾶς ἄλλος, πλὴν ἐμοῦ, ἤθελε βαρυνθῆν τὴν συγνὴν ἐπανάληψιν τοῦ ὀνόματός του εἰς μαρτυρίαν ἢ φιλαυτία μου ὁμῶς ὑπερυχαρι-

Αναγκασίον νομιζόμεν ν' αναφέρωμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ Παρνασσὸς ἔχει ὕψος 2459^π ἐκάστη δὲ τῶν κορυφῶν αὐτοῦ ἢ μὲν 2511^π ἢ δὲ 2492^π ὁ Ἐλικῶν δὲ 1749^π κατὰ τὸν K. Peytier.

Τὸ πλάτος σειρᾶς τινος βουνῶν μετρεῖται ἐπὶ τῆς καθέτου τῆς ἀγομένης εἰς τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς· καὶ ἤτις ἐκτείνεται μέχρι τῶν πεδιάδων.

Ἡ πλατυτέρα σειρὰ εἶναι ἡ τῶν Andes, ἣτις φθάνει εἰς 80 λεύγας, ἐνώ καὶ τῶν Ἄλπεων μόλις εἶναι 30 καὶ αἱ τῶν Πυρηναίων 20 ἕως 25.

Κλίσις. Ἡ κλίσις τῶν βουνῶν διαφέρει κατὰ τὴν σύνθεσιν αὐτῶν εἶναι ὀρθή, ὅσάκις οἱ πετρώδεις σωροὶ συνίστανται ἐκ σχιστῶν, μετρία δὲ ἡ ὀμαλή, ὅταν ἐκ γρανιτῶν. Ἡ κλίσις τῶν ὀρέων δὲν εἶναι ἡ ἰδίᾳ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, οὕτω π. χ. αἱ Ἄλπεις καὶ τὰ Πυρηναιῖα ἔχουν μικροτέραν κλίσιν πρὸς τὸ μέρος τῆς Γαλλίας· αἱ ὑψηλαὶ κορυφαὶ αὐτῶν εὐρίσκονται αἰωνίως χιονοσκεπάσαι καὶ σχηματίζουσι παγετούς, οἱ τινες ἔχουσι κινήσιν τινα προοδευτικὴν πρὸς τὰ κάτω· ὁ ποταμὸς Ἄρβος (Arve) πηδᾶζει ἀπὸ τινος πηγῆς εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Chamouni καὶ ἐκβαίνει μὲ μεγάλην ὀρμὴν.

Δ. Σ. Σ

ΕΚ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ.

